A. 1853. VRIJDAG den 9. December. No. 148.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT.

ALGEMEEN ADVERTENTIEBLAD.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

De Burgemeester der stad Utrecht brengt ter kennis der Ingezetenen, dat eene vergadering van den Raad zal worden gehouden op Vrijdag den 9. December 1853, des namiddags ten één ure.

Utrecht, den 8. December 1853.

De Burgemeester voornoemd,
N. P. J. KIEN.

ITALIE.

TURIJN 3 December.

De opening van de geheele spoorweglijn van hier naar Genua heeft heden met groote plegtigheid plaats gehad. De afstand van 165 mijl is in 4 uur afgelegd. De ministers, senatoren, staatsraden, hoofdofficieren enz. hebben den togt medegemaakt. De opening van dezen weg is voor handel en nijverheid van hoog belang. Ook als kunstwerk heeft de weg hooge verdiensten: even voor Genua loopt de weg namelijk over de Appenijnen. (*tel. dép. van de Indép.*)

— Alles is in beweging voor den kiezersstrijd; de klerikale partij heeft zich in de armen geworpen der Mazzinisten; alle wegen zijn haar goed mits zij zegeprale. De Mazzinisten hebben het verbond gaarne aanvaard, en werkzaam beschermt men thans elkanders kandidaten. Toch hoopt de constitutionele partij op de overwinning, ofschoon de strijd hevig zal wezen.

— Bij de officiele nota door den Toskaanschen minister betrekkelijk de in vrijheid stelling van miss *Cunningham* aan den Eng. gezant gezonden, voegt de minister de verklaring, dat de Groothertog ook jegens Engelschen geene vrijgevigheid meer zal gebruiken, maar bepaaldelijk de wet op de godsdienst strengelijk zal toepassen.

DUITSCHLAND.

WEENEN 3 December.

Behalve bij Kalafat, houden de Turken, volgens de laatste berigten, ook op den Linkeroever Turnu, tegenover Nikopolis, bezet. Deze bezetting is evenwel weinig gewigtig.

Men schrijft uit Stagnovich, dat een agent van den prins van Servië aldaar is aangekomen, om bij den Vladika van Montenegro eene zending te volbrengen, welke ten doel heeft een of- en defensief verbond tusschen Servië en Montenegro te sluiten.

De onzijdigheid, die de prins van Servië in den oorlog wil behouden, wordt door de Turksche regering niet aangenomen. De Oostenrijksche gezant moet wel aan Reschid-Pacha hebben verklaard, dat zijne regering de houding van den prins ten volle goedkeurde, de Turksche minister heeft echter geantwoord, dat de Porte die onzijdigheid zoo weinig kan dulden, dat ze zelfs van plan is den prins met geweld te dwingen partij te kiezen, en dat dienaangaande reeds de noodige bevelen zijn gegeven.

WEENEN 5 December.

De conferentie der 4 groote mogendheden, hier vereenigd, zal morgen aan de Porte nieuwe voorstellen van schikking doen, waarvan de aanneming niet twijfelachtig schijnt.

Men voegt er bij, dat volgens die ontwerpen de onderhandelingen zullen voortgezet worden, niettegenstaande de vijandelijkheden niet worden gestaakt.

— Met. 5 pCt. $93^1/_8$; leening 1851 111; Lomb. Ven. $99^3/_4$; Bank. 1354.

— 6 Dec. Met. 5 pCt. $93^1/_8$; leening 1851 $110^7/_8$; Lomb. Ven. $99^1/_4$; Bank. 1360.

TRIEST, Dingsdag 6 December.

De post van Konstantinopel komt heden aan met tijdingen van daar tot den 28 November.

De hoop op herstelling van den vrede verlevendigde zich weder. De bevolking was rustig. De Turken hadden het fort Akal Tsich bemagtigd. (*Tel. dép.*)

BERLIJN 6 December.

De 1e Kamer is eindelijk voltallig genoeg opgekomen, om zitting te kunnen houden; graaf *Rittberg* is met bijna eenparigheid tot voorzitter benoemd.

De 2e Kamer houdt zich bezig met het onderzoek der verkiezingen. De tusschenkomst van regeringspersonen heeft er aanleiding gegeven tot ernstige beraadslaging. Zooals vroeger, is het de gematigd constitutionele partij van 't centrum, die de meerderheid aan de regter- of aan de linkerzijde bezorgt, naar mate zij zich bij de eene of andere voegt.

KEULEN 6 December.

De eensgezindheid der groote mogendheden in het Oostersche vraagstuk doet thans weder van vrede spreken. Eene gemeenschappelijke nota, van Engeland en Frankrijk uitgegaan, en door Pruissen en Oostenrijk goedgekeurd, moet strekken, om de Porte met den Czaar te verzoenen. Men hoopt, dat men de overtuiging heeft, dat beide partijen thans zullen aannemen. Hier gelooft men nog niet zoo zeker aan de goedwilligheid van Rusland, en men geeft aan de thans besproken nota de bedoeling, om weder eenigen tijd den loop der zaken rustig te kunnen aanzien. Wat Rusland toch betreft, het zet ijverig zijne krijgstoerustingen voort.

FRANKRIJK.

PARIJS 5 December.

Geheel onverwachts hoort men heden wederom spreken van de Weener-conferentie. Men had algemeen verondersteld, dat ze haar werkkring voor voleindigd hield, nadat al hare pogingen tot behoud van den vrede waren mislukt en de oorlog was begonnen. Toch heeft zij geen moed verloren, naar het schijnt; een nieuw ontwerp tot schikking moet van haar zijn uitgegaan; de aanneming van dat ontwerp wordt als niet twijfelachtig aangekondigd. Hoezeer het wenschelijk zij, dat er van al de pogingen tot schikking eens één met gunstig gevolg bekroond worde, is dit in den tegenwoordigen stand van zaken minder denkelijk. Men zegt wel is waar, dat het nieuwe ontwerp uitgaat van het beginsel van de handhaving der onafhankelijkheid en onschendbaarheid van Turkije, en aan de Porte de vredesvoorwaarden zullen afgevraagd worden, om vervolgens op Petersburg te werken; — maar niet alleen de Turksche minister, zelfs de Sultan heeft verklaard, dat aan geene schikking te denken viel zoolang de Vorstendommen niet ontruimd waren, terwijl de Czaar even stellig heeft gezegd, dat hij de Vorstendommen niet zou ontruimen, zoolang de Porte niet aan zijne wenschen had toegegeven. Mag men verwachten, dat een van beide partijen, die gedane verklaring zal vergeten? Het is niet te gelooven.

De *Patrie* berigt van den Donau, dat *Omer-Pacha*, om de gezondheid zijner soldaten te besparen, alle troepen hunne winterkwartieren laat betrekken. Aan den oever van de rivier laat hij slechts kleine observatiekorpsen, om de bewegingen van den vijand in 't oog te houden.

Te Braila is een agent van den Engelschen consul te Bucharest door de Russen in hechtenis genomen; op protest van den consul is de agent echter weder in vrijheid gesteld.

— De begrafenis van de koningin van Portugal heeft te Lissabon den 19 Nov. met groote plegtigheid plaats gehad. Het regentschap van den koning is door de bevolking goed opgenomen. Men zegt toch dat de koning voornemens is aan de Cortès te verzoeken, den tijd van de minderjarigheid van den kroonprins te verkorten.

PARIJS 6 December.

Alles roept heden vrede, als of de vijandelijkheden niet waren begonnen. De 4 mogendheden zijn 't geheel eens, om eene schikking aan de strijdenden voor te slaan en op de aanneming ten krachtigste aan te dringen. In den beginne waren de mogendheden het evenzeer eens en had zelfs de Czaar het voorstel tot schikking aangenomen, en toch weigerde de Sultan, en toch is de oorlog gevolgd. De 4 mogendheden zijn 't eens, zegt men; maar in den grond der zaak zijn ze het steeds eens geweest. De vraag is echter, wat Czaar of de Sultan op zijde stellen, wat ze nopens de ontruiming der vorstendommen hebben gezegd? De eensgezindheid evenwel, beweert men heden, is van dien aard, dat men de aanneming van eene schikking vraagt, maar met het plan, om die aanneming bij weigering te vorderen, dat is, men zou den onwillige door den oorlog tot den vrede dwingen.

Men verwacht, dat die dwang, die ernstiger zou kunnen wezen, dan nu de oorlog is, niet zal toegepast worden. De diplomatie rust niet, en haar pogen zal ten laatste zegevieren. Daarom moet men echter niet reeds nu roepen, dat de vrede zóó goed is als hersteld, opdat men niet op nieuw worde teleurgesteld, zooals men het reeds een paar maal is geweest.

Van het oorlogstooneel is niets nieuws dan de bevestiging der nederlagen door de Russen in Azië geleden bij Kutajiska, waar 18,000 Russen tegenover 20,000 Turken hebben gestaan, en bij Akiska, waar de Turksche bevelhebber *Scherim-Pacha* veel krijgsbeleid zou getoond hebben.

— 3 pCt. 75,25; $4^1/_2$ pCt. 101; Bank 2890; Belg. $4^1/_2$ pCt. 96; Oost. 92; Nap. 105,50; Russ. 96; Rom. $91^3/_4$; Sp. 3 pCt. 46.

MARSEILLE Woensdag 7 December.

„De Scamander, van Konstantinopel komende, is gister avond in onze haven aangekomen. De tijdingen, die worden aangebragt, maken melding van verschillende gevechten, die op de grenzen van Azië hebben plaats gehad, waarin de Russen, tegenover grootere strijdmagt staande, teruggeslagen zijn.

„Na drie bloedige ontmoetingen hebben de Turken zich meester gemaakt van 3 vestingen, waaronder die van Akiska, welke stormenderhand is genomen.

„De Russen moeten vruchteloos eenige aanvallen tegen de Turksche retranchementen tusschen Aldi en Bayazed hebben gewaagd. Zij waren ook teruggeslagen in een nieuwen aanval, dien zij tegen Chefketil beproefd hebben.

„De Turksche stoomboot Medji Tedjare is door een der Russische oorlogschepen buit gemaakt.

„Aan boord van het admiraalschip Mamoudié

is door den Turkschen minister van marine een glansrijk banket aan de officieren van de vereenigde vloten gegeven.

„Lord *Stratford of Redcliffe* heeft den Sultan de Engelsche officieren voorgesteld en toen eene aanspraak gehouden, waarin hij in naam zijner regering stellige ondersteuning heeft beloofd tegen eene onregtmatige aanranding, maar tevens den wensch geuit, dat de Sultan zijne goedkeuring mogt hechten aan een spoedigen en eervollen vrede.

„De Sultan heeft geantwoord, dat hij gezind was den vrede te sluiten, indien die vereenigbaar was met den eerbied voor en de handhaving van zijne souvereine regten." (*tel. dép. van de Indép.*)

(Men houdt het er voor, dat de gevechten in Azië waarvan hierboven sprake is dezelfde zijn, die voor een paar dagen reeds bekend zijn geworden door berigten over Triest ontvangen.)

NEDERLAND.

UTRECHT 1 December.

Heden had alhier plaats de uitdeeling van medailles, getuigschriften en boekwerken aan de leerlingen der stads scholen van Teeken-, Bouw- en Meetkunde in het gebouw voor Kunsten en Wetenschappen door den heer Wethouder Mr. *W. M. J. van Dielen*, lid der directie over gemelde scholen, na eene voorafspraak tot aanbeveling der beoefening van de Grieksche plastische kunst.

De bekroonden en loffelijk vermelden zijn de volgenden:

Voor teekeningen naar Pleister.

G. A. P. P. Hollinger, de enkele zilveren Medaille van 's Rijks wege, *A. van Doorn* en *J. H. Koster*, getuigschriften; *C. J. Broers* en *P. A. V. Schick* loffelijk vermeld.

Voor bouwkundige versierselen.

G. Groenendijk, *M. van Vlooten*, *A. Groenendijk*, *J. C. Fuijt* en *J. de Bruijn*, getuigschriften; *J. E. Rijnbout*, *J. W. F. Morren*, *W. J. de Leur* en *J. G. Hogesteijn* loffelijk vermeld.

Voor omtrekken.

J. van Asperen, *G. A. Helsebos* en *J. J. Vriesman* getuigschriften; *J. Wessels*, *W. Lorentz*, *W. Naessens*, *S. Otterspoor*, *H. C. van Asperen* en *A. A. van de Bilt* loffelijk vermeld.

Bouwkunde.

Voor het ontwerp van een klein Dorpeschoollocaal.

H. J. Brusse de dubbele zilveren medaille van 's Rijks wege, doch is dezelve aan hem niet uitgereikt, om reden hij op deze klasse reeds vroeger met zoodanig eermetaal is bekroond geworden; en het ontwerp van *H. M. Buijen* [illegible] om daarvoor die medaille toe te kennen.

Voor het ontwerp van een gevel van een burger woonhuis, welks benedenverdieping tot een magazijn of winkel moet worden gebruikt.

W. J. de Leur en *B. Hoogeweg* getuigschriften.

Voor het ontwerp van Romeinsch Dorisch Enter-Colonnement. *C. M. Verneer* en *M. Maarschalkerweerd* getuigschriften; *W. C. Giesen*, *H. B. Frijlink* en *J. J. Vriesman* loffelijk vermeld.

Voor de teekening der gevel eener huizinge aan de Korte Nieuwstraat en het Oud Munsterkerkhof.

W. J. de Leur de van stadswege uitgeloofde zilveren medaille, *J. de Bruijn* de bronzen medaille en *H. M. Buijen* het getuigschrift.

Meetkunde.

De Jongelingen, die zich bijzonder onderscheiden hebben zijn: Op de 3de klasse, 1ste gedeelte.

C. J. Broers, *A. Groenendijk*, *H. J. Brusse* en *G. Groenendijk*; het werk van *C. J. Broers* had de meeste verdiensten; doch is daarvan de uitgeloofde enkele zilveren medaille van 's Rijks wege niet uitgereikt, als hebbende deze leerling reeds vroeger op deze klasse de medaille behaald; dezelve is toegekend voor het werk van *A. Groenendijk*.

2de gedeelte.

G. M. Kruijter, *J. van Garderen* en *J. Wiesman*.

3de gedeelte.

M. Maarschalkerweerd, *W. C. van Staveren* en *J. H. van Gilsen*.

Op de 2de klasse.

J. H. van Dielen, *J. J. de Leur* en *A. Vlaanderen*.

Op de 1ste klasse.

J. van Asperen, *H. C. van Asperen*, *J. Mekin*, *J. C. Rijnhout* en *C. van der Velden*.

UTRECHT 2 December.

Heden is door den alg. kerkeraad der Herv. gemeente het volgende drietal van Predikanten gemaakt: Ds. *J. J. van Oosterzee*, Th. Dr. te Rotterdam; *N. Beets*, Th. Dr. te Heemstede, en *A. J. Molenaar*, te Scheveningen.

— De Kamer van Koophandel van Amsterdam heeft het voorbeeld van de kamers van andere steden gevolgd, door het inzenden aan den minister van een adres, inhoudende hare adhaesie aan het voorstel tot afschaffing van het tonnegeld.

— Z. M. de Koning zal vrijdom van zegelregt verleenen voor de attestatien de Vita en kwitantien wegens lijfrenten en pensioenen ten laste van het Rijk voor onderofficieren, enz.

— Z. K. H. prins *Frederik* geeft zijn aanzienlijk stal personeel per hoofd $1/2$ gulden daags meer, uit aanmerking van de tegenwoordige duurte der levensmiddelen.

— Men leest in de *Middelb. Ct.*, dat de comm., door Z. M. benoemd, om het fortificatiewezen onzer kusten en zeegaten te onderzoeken, ll. Zaturdag den 3 dezer alhaar is aangekomen. Den 4 begaf zij zich naar Brouwershaven, en verder naar Zuid-Beveland, enz.

— Men meldt ons uit Amerongen van den 6. Dec.: Gisteren avond had de *derde* lezing over landbouw van Dr. *L. Mulder* plaats. — Er werd daarin, na korte herhaling van het in de vorige week besprokene, gehandeld over *de geschiedenis van den vaderlandschen bodem.*

De spreker ving aan met de vermelding, dat ons vaderland vroeger eene diepe zee geweest was; dat ons vaderland een geschenk is van de bergen en rivieren en langzamerhand in den loop der tijden gevormd is.

Verder werd er gehandeld over de bergen en vooral de vormen daarvan benevens hunne bouw nagegaan, terwijl de werking en de invloed van de lucht en van het water ook in den vorm van ijs (gletschers, ijsvelden), en, als watervallen, beeken enz. daarop werden beschouwd. Dit alles werd duidelijk gemaakt, door overvloedige steenen, meestal in de provincie verzameld en aangevuld door anderen, afstammende van de gebergten, waaraan ons vaderland zijn ontstaan voor een groot gedeelte te danken heeft, en daarenboven door eene vergroote copy van de kaart van den alouden staat van Nederland van Dr. *Acker Stratingh.*

Verder werd uitvoerig gesproken over de rivieren, over het slib en zand, dat zij medvoeren, over de vruchtbaarheid van de oevers der rivieren (uiterwaarden), over verplaatsingen van grond door zeeën en rivieren (Zeeland, schorren in die provincie).

Ter loops werd ook nog melding gemaakt van de duinen en met een woord gehandeld over de duinverstuivingen.

Daarna werd gesproken over *het veen* en het verschil aangegeven, dat er bestaat tusschen hooge en lage veenen, nadat vooraf deze vragen beantwoord waren: wat is veen? en hoe ontstaat veen? Verschillende soorten van turf werden aan de toehoorders getoond, terwijl ook bruinkool en verschillende soorten van steenkool met zeer duidelijke overblijfselen van planten ter verduidelijking der veenvorming werden aangevoerd en aan de toehoorders ter bezigtiging aangeboden.

Ten slotte sprak de Hr. *L. Mulder* over de oerbanken, terwijl al wederom van deze voor den landbouw soms zoo uiterst schadelijke banken talrijke voorbeelden uit andere provinciën werden vertoond.

Deze derde voordragt, die door eene beschouwing van de eigenschappen van gronden gevolgd worden zal, werd door kaarten en voorwerpen zooveel mogelijk verduidelijkt en werd wederom door zeer vele belangstellenden bijgewoond. Men mag dan ook de hoop koesteren, dat de volgende bijeenkomsten eveneens door vele landbouwers zullen bezocht worden, hetgeen te meer wenschelijk is, daar het regtstreeksche belang, wat elk landbouwer uit deze voordragten zal kunnen trekken, in dezelfde mate toeneemt, als waarin uit den aard der zaak meer en meer toepassingen zullen gemaakt worden op het geheele landbouw-bedrijf.

In het verslag der 2de lezing staat: *puinwater* lees *zuiver water.*

— Ll. Dingsdag is het geding tusschen den staat en de stad Leyden in de zitting der 1. Kamer van de arr. regtbank te Amst. vervolgd.

De heer mr. *F. C. Donker Curtius* trad op voor den staat voor de termijn van antwoord. Hij betoogde dat Leyden met hare exorbitante vordering te lang had gewacht, en daardoor den staat in de meening had gelaten, dat het zijn eigendom was. De staat heeft in deze zaak noch eigenmagtig gehandeld, noch de regten van de stad Leyden eenigermate miskend. Men zegt dat Leyden moet bewijzen: 1. het regt van eigendom op de meer, zoo water als droog; 2. het bezit van dat regt in den omvang waarin die stad het doet gelden, zonder de kosten van droogmaking te betalen; 3. dat zij het regt kan doen gelden op den nu drooggemaakten grond. — Alle deze stellingen acht Spr. onhoudbaar. — Wat de eerste betreft, heeft de stad Leyden bij de acte van 1433 van *Philips van Bourgondië* slechts het regt van visschen verkregen, en hieruit kan men niet het regt van eigendom besluiten. Had *Philips* meer willen afstaan dan visscherij, hij zou niet alleen dit woord hebben gebruikt. Evenmin als jagtregt de grondeigendom medebrengt, evenmin brengt 't regt van visscherij eigendom van het water mede. Bij brief van 1396 is van *Alkemade* pachter van dat vischregt van het Vroon geworden, maar niet van het water. Bij den vorigen brief van 1392 staat de pacht *aan* het water. Ook de acte van 1416 handelt alleen over visscherij. In 1583 werd Leyden eigenares van het Vroon. Wat het vroeger in erfpacht had kreeg het toen in eigendom, dat is de visscherij.

In 1642, toen er sprake was van droogmaking van het meer, beweerde Leyden ook den eigendom, doch zij kon haar regt toen tegen over de staten niet bewijzen. — Omtrent het tweede punt zegt pleiter dat, al kon Leyden haar eigendom bewijzen, zij altijd maar het Vroon zou bezitten. — Ten derde zegt Spr. Leyden mogt of zelve droogmaken, of betaling vragen voor de waarde harer verdronkene landen, vroeger bij het meer getrokken, en nu de polder droog is had zij betaling van de kosten moeten aanbieden.

— De Kaukasische oorlog, sints zoolang met weinig goed gevolg door Rusland gevoerd, is door den krijg met Turkije meer de algemeene aandacht gaan trekken. Rusland houdt in die bergstreken voortdurend 80,000 man bijeen; die magt is onvoldoende, vooral omdat 's jaarlijks de sterfte onder de Russ. troepen in den Kaukasus buitengemeen groot is. In 1849 bijv. vertrok de 12e divisie, sterk 12,000 man, naar Circassië; 4 maanden later keerde zij terug en er kwamen slechts 1500 man te Sebastopol aan. In hetzelfde jaar vond de inspecterende generaal in de vesting Soukum Kalé van de bezetting van 300 soldaten slechts 9 man in gezonden staat. Volgens de officiële Russische opgaven, stierven in 1841 en 1842 alleen op de Cirkassische kust 12,000 man van 't Russische leger. Die sterfte vindt niet alleen zijn grond in het klimaat en de moeijelijkheden, waaraan de troepen op reis bloot staan, maar in de organisatie van het leger zelf. De voeding der troepen is opgedragen aan de zorg der kolonels, die jaarlijksch eene som van 80 à 100,000 francs aan de voeding van hun korps verdienen; bij de krijgstucht, die in Rusland nog strenger is dan elders, is het te begrijpen, dat de hoofdofficieren vrij spel hebben, om zich te verrijken en de soldaten te vermageren.

Voegt men hierbij de omstandigheid dat de Russ. regering naar den Kaukasus meestal troepen zendt die weinig te vertrouwen zijn, als de Poolsche regimenten en de Zuid Russische troepen, en dat ook zelfs in 1840, een regement, waaraan 1200 man ontbraken, werd aangevuld met losgelaten gevangenen, dan is het duidelijk, [illegible] den voor de eerzucht van een meester, weinig bestand zijn tegen de dappere bergbewoners, die voor hun haardsteden en hunne vrijheid vechten.

Om zich verder een denkbeeld te maken van de moeijelijkheden aan den oorlog in den Kaukasus verbonden is het genoeg te weten, dat de togt der troepen naar den Kaukasus weken vereischt, en dat die togt dan plaats heeft door woestenijen, wier bewoners, wel is waar aan Rusland onderworpen, maar de regering weinig gezind zijn. De aanvoer van levensmiddelen en krijgsbehoefte is dus uitermate zwaarlijk, en moet altijd geschieden onder een voldoend sterk geleide. Zelfs over zee is de aanvoer aan groote moeijelijkheden onderhevig, die veroorzaakt worden doordien de havens van Odessa gedurende een groot deel van den winter met ijs bedekt, terwijl het verder vervoer van de kust te land dubbel lastig en gevaarlijk is. De aanvoer geheel over land, zoo als die thans meerendeels geschiedt, kan wegens het klimaat slechts gedurende enkele maanden van het jaar plaats grijpen en dan, wanneer de Russen, [illegible] versterking [illegible] wachten, wanneer de wegen geheel onbegaanbaar zijn, vallen de bewoners in massa's van hunne bergen op de geïsoleerde troepen neder.

Al die omstandigheden werken samen, om den oorlog in den Kaukasus hoogst kostbaar, verderfelijk en voor den soldaat ontmoedigend te maken. De toestand der Russen is er, na 50jarigen oorlog, steeds zeer kritiek en de Kaukasus zal lang, [illegible] meest verwondbare zijde van Rusland, en een [illegible] blijven, die schatten gelds en duizenden soldaten verslinden.

HELLEVOETSLUIS, 5 Dec.

Den 5. uitgezeild Admiraal Kinsbergen, kapt. *Glazener* naar Batavia.

Den 26. Oct. is te St. Helena aangekomen [illegible] St. Helena, kapt. *Keus* van Java naar Rotterdam.

TEXEL [illegible]

Binnen te Texel de Eendragt, kapt. [illegible] Petersburg.

UTRECHT 8 December.

Den 6. dezer is alhier bevorderd tot doctor in de regten de heer *P. Alma*, van Bergum, na verdediging van eenige Theses.

— De sted. raad van Kampen heeft benoemd tot Rector van het gymnasium aldaar den heer Dr. *A. H. A. Ekker* van Utrecht.

— Bij kon. besluit van den 6. Dec. jl., is de heer mr. *H. J. Engelkens*, betaalmeester te Winschoten, als zoodanig benoemd te Groningen, in plaats van wijlen den heer *L. U.* baron *Rengers*. Voorts tot betaalmeester te Winschoten de heer *C. Hattinga Raven*, surnumerair bij de dienst van 's Rijks schatkist.

— Men schrijft ons uit Amersfoort van den 6 Dec., dat de gemeenteraad dier stad op dien dag heeft buiten werking gesteld de bepaling der verordening, waarbij was voorgeschreven het voortdurend dragen van muilkorven door de honden. — en voorts besloten, om voor het alhier op te rigten Instituut kost- en dagschool eene toelage van *f* 400. uit de gemeente kas beschikbaar te stellen.

— De *New Orleansbee's* van 8 en 12 Nov. geworden ons heden; ze bevatten geen nieuws, maar wijden uit over de verkiezingen, die zoo als reeds bekend is, over 't geheel voordeelig voor de Whigpartij zijn uitgevallen. Ten bewijze, dat de Democratische partij zelfs te New-York niet eensgezind meer is, meldt *l'Abbeille*, dat van al de democratische bladen die de verkiezing van generaal *Pierce* te New-York hebben voorgestaan, een enkel slechts thans nog zijne administratie verdedigt.

— Uit het verslag van het 8e. Ned. landhuishoudk. congres blijkt, dat de heer jhr. mr. *D. T. Gevers van Endegeest* op dat congres heeft medegedeeld, dat de landhuishoudkundige voorlezingen in de 4 provinciën gedurende 3 achtereenvolgende jaren zullen gehouden worden. In het eerste zal onderwijs worden gegeven in de algemeene landbouwnatuurkunde of landbouwscheikunde; het tweede zal worden aangewend tot beoefening van de natuurlijke historie van den landbouw, en aan de kracht en zamenstelling der werktuigen voor den landbouw; het derde zal worden besteed aan de toepassing van een en ander.

— Men leest in de *Amst. Cour.*: Volgens een partikulier [illegible] luit. ter zee *Escher*, lag de [illegible] nog ter rede van Smirna en dacht men eerstdaags naar Malta te vertrekken. Z. M. fregat Prins van Oranje was 12 Nov. van daar naar Malta vertrokken, en had eenige zieken in het hospitaal te Smirna moeten achterlaten [illegible] dokter en drie man der [illegible] verzorgd worden: aan [illegible] genoot alles volmaakte gezondheid; [illegible] de aankomst van Zr. Ms. fregat Doggersbank, spoedig te genoot.

— Den 6. Dec. is aan de Leydsche hoogeschool bevorderd tot doctor in de regten, de heer *A. L. A. Gevers*, van 's Gravenhage met Theses.

— Den 24 Nov. is aan de Gron. Hoogeschool tot doctor in de vroedkunde bevorderd de heer *M. J. Baart de la Faille*, med. doctor te Leeuwarden.

Den 30. de heer *J. van Giffen*, van Groningen, na het verdedigen van eenige *Theses*.

— Den 3. Dec. is aan de Groninger hoogeschool [illegible] de heer *A. Th. Folkersma*, van Midlum; na verdediging zijner Dissertatie *Continens* [illegible] *Cl. F. Z. Ermerins, anno Acad.* 1852—53 [illegible].

— De [illegible] Dingsdag ll. van den heer *Lassaigne* was zoo druk bezocht, dat hij besloten heeft, morgen avond nog eene Soirée te geven, waarop wij verzoeke worden nader de aandacht te vestigen.

Bij deze Courant behoort een bijvoegsel, bevattende verslag der zittingen der 2e Kamer van Dinsdag en Woensdag, waarin uitvoerig is gehandeld over de vorenstaande mededeeling in zake de Bisschoppelijke Hierarchie aan onze regering gedaan. Tevens voegen wij er bij de voornaamste artikelen van het ontwerp van wet ter regeling van 't Armbestuur, met een uittreksel van de memorie van toelichting, op dit belangrijk stuk.

Aan de Redactie van de Utrechtsche Provinciale en Stads Courant.

Wanneer in uwe Courant van den 7. December 1853, aan *de Tijd*, het verwijt wordt gedaan, van ten aanzien der zamenstelling onzer Provinciale Staten, voor zooveel de R. Kath. leden betreft, slecht te zijn ingelicht, met opgave van hetgeen dienaangaande de waarheid is; dan zoude men vermeenen dat die opgave ook met de waarheid moet overeenkomen: — dit is echter niet het geval; de waarheid is daarentegen, dat noch de heer *J. Vos* noch de heer *D. C. J. Harmsen* tot de R. Kath. kerk zijn behoorende, en dus ook in geenen deele gezegd kunnen worden meer dan eenig ander lid der Prov. Staten, dat Kerkgenootschap in het bijzonder te vertegenwoordigen.

Ook een niet-R. Kath. lid der gemelde Staten.

Door de gereede opname dezer regelen haasten wij ons te herstellen, wat wij door de plaatsing van het ons toegezonden stukje van ll. Dingsdag abusievelijk hebben vermeld.

ADVERTENTIEN.

(42) *** Getrouwd:

Jonkheer A. L. E. RAM

en

Jonkvrouwe L. C. LUDEN.

Amsterdam 7 December 1853.

(42) *** Heden beviel van een' ZOON A. SMITS, geliefde Echtgenoot van A. VAN VEEN.

Utrecht, 4 December 1853.

(42) *** De ondergeteekende betuigt voor de vele en hartelijke blijken van belangstelling en deelneming, door haar en hare kinderen ondervonden bij het overlijden van haren Echtgenoot, den Heer GIJSBERTUS VAN DORSSEN, haren opregten dank.

Jutphaas R. S. NOORDHOFF,
6 Dec. 1853. Wed. G. VAN DORSSEN.

GEBOUW VOOR KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN.

(42) *** VRIJDAG 9 December, 's avonds 8 ure, **Groote Soirée** van Professor

LASSAIGNE,

van Parijs. Met medewerking van den Heer **JULIO.** *Entrée f* 1,49. Plaatsen zijn te bespreken.

COLLEGIUM MUSICUM ULTRAJECTINUM.

TWEEDE STADS-CONCERT

Op ZATURDAG den 10. December 1853, in het Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen op de Mariaplaats.

PROGRAMMA.

Eerste deel.

1. Symphonie van *J. Haydn*. (B. dur.)
2. *Fleurs Rossiniennes*, Pièce fantastique voor de Clarinet, met begeleiding van het orchest, gecomponeerd en voor te dragen door den Heer ERNEST CAVALLINI, Kamer-Virtuoos van Hare Hoogheid Mevrouw *Maria Louisa*, Hertogin van Parma.
3. Concerto Suisse van *Bernardi Romberg*, voor de Violoncel, met begeleiding van het orchest, voor te dragen door den Heer BERNARDT HILDEBRAND-ROMBERG.
4. Concert in G. Mol van *F. Mendelsohn-Bartholdy*, voor de Piano, met begeleiding van het orchest, voor te dragen door Mev. SCHUMANN, CLARA WIECK, Keizerlijke, Koninklijke, Oostenrijksche Kamer-Virtuose.

Tweede deel.

1. Ouverture *Genoveva* van *R. Schumann*, welke gedirigeerd zal worden door den Componist.
2. Etude en forme de Variations van *R. Schumann*, voor de Piano, [illegible] door Mev. SCHUMANN.
3. Variatiën op een thema uit de Opera *Elisa e Claudio*, van [illegible] en groot orchest, gecomponeerd en voor te dragen door den Heer ERN. CAVALLINI.
4. Fantaisie op [illegible] van [illegible], voor de Violoncel, voor te dragen door den Heer BERNHARD HILDEBRAND-ROMBERG.
5. Wiegenlied en Tarentella van *R. Heller*, voor de Piano, voor te dragen door Mev. SCHUMANN.

Aanvang des avonds ten zeven ure.

Het Staartstuk, bespeeld wordende door Mevr. SCHUMANN, is van den Heer ERARD te Parijs, uit het Magazijn van den Heer R. J. RAHR, Muzijkhandelaar te Utrecht.

Heeren Leden die het Collegium [illegible] aan de bepaling, dat de toegang met [illegible] tend bepaald is door de zijdeur over het Stads-Venduhuis, welke deur reeds kwart vóór zes ure zal geopend zijn.

De groote deur voor het Publiek zal te zes ure geopend zijn.

De intreekaartjes te bekomen bij den Heer RAHR, muzijkhandelaar en den avond van het Concert aan de Zaal à *f* 1.50.

Het Bestuur van het Stads-Concert berigt bij deze, dat Mej. MATHILDE HARTMANN zich bereidvaardig heeft aangeboden, om op het Concert van den 17. a. s. geheel belangeloos mede te werken, ten voordeele der Heeren Leden van het Orchest, welk aanbod met dankbaarheid door het Bestuur is aangenomen.

De Secretaris,
F. M. ROIJAARDS.

Théatre d'Utrecht.

Avec permission de MM. les magistrats de la Ville.

JEUDI 8 Decembre,

10e représentation donnée par la Compagnie Française.

1re Representation de

LE BRAVO

ET

LA VENITIENNE,

Grand DRAME en 9 Tableaux de la Porte St. Martin de Paris, par Mr. ANICET BOURGEOIS.

Le Proscrit. — Le Meurtre du Vieillard. — La jeune Fille. — L'Oratoire de Théodora. — Le Bravo. — Le Bal et l'Incendie. — La Révélation. — La Vénitienne.

Le spectacle commencera à 7½ *heures.*

LUNDI 12 DECEMBRE

une Nouvelle Pièce en 5 actes.

UITLOTING.

(42) *** KERKVOOGDEN *der Nederd. Hervormde Gemeente van Utrecht* brengen bij deze ter kennis der daarbij belanghebbenden, dat, ingevolge het berigt der Kerkelijke Negotiatie van den jare 1825, op den 5. dezer de 27ste Uitloting heeft plaats gehad, waarbij zijn uitgekomen:

De Nos. 13, 48, en 94 A en B.

Welke Obligatien alzoo losbaar zijn gesteld van af den 2. Januarij 1854, tegen overgifte derzelve met [illegible] Kerkvoogd aan [illegible]

Utrecht, 2 December 1853.

(42) *** De houders der Aandeelen in de Geldleening ten laste van den weg van Utrecht naar Schalkwijk, worden bij deze opgeroepen om, voorzien van hunne aandeelen, te compareren in het lokaal van het provinciaal bestuur te Utrecht, Donderdag den 15. December aanstaande des namiddags te 2 ure, tot benoeming van eenen Commissaris en tot het aanhooren van een voorstel ter eventuële aflossing hunner aandeelen.

Utrecht den 2. December 1853.

Commissarissen van den voornoemden weg,
J. TAETS VAN AMERONGEN VAN NATEWISCH.
W. G. STORY VAN BLOKLAND.
J. C. DE JONCHEERE.

(42) *** Men zal op morgen, Zaturdag den 10 December 1853, des namiddags ten 6 ure, te Utrecht achter St. Pieter, in het openbaar verkoopen:

Eene zeer gunstig gelegen BLEEKERIJ, bestaande in: Woonhuis, Waschhuis, Stookhuisje, drie Schuren en Stal, benevens bleekveld; te samen groot 74 roeden 60 ellen, mitsgaders drie KAMEREN of WONINGEN daarnaast; alles staande en gelegen te Utrecht, buiten de Catharijne-barrière, wijk E., Nos. 89*a*, 89*b*, 89*c* en 90.

Verhuurd aan J. VAN ROOIJEN [illegible] *f* 419.20 in het jaar.

Nader onderrigt ten Kantore van den Notaris BORRET, te Utrecht.

(42) *** [illegible] den 10 December 1853 des namiddags ten vijf ure precies, [illegible] het lokaal van Verkoopingen [illegible] achter St. Pieter publiek verkoopen:

Binnen Utrecht

No. 1. Eene HUIZING Erve en Grond, staande en gelegen [illegible] wijk E. No. 370.

No. 2. Eene HUIZING en Erf, staande in de

Hardebollestraat, wijk H. N°. 384.

Buiten de Weerdbarrière in de Laauwerecht:

No. 3. Eene HUIZING, Erve, Grond en Tuin of Moesland, staande in de Laauwerecht, wijk M. N°. 171.

No. 4. Drie KAMEREN of WONINGEN, staande aan den Draaiweg op den hoek van de Laauwerecht met het tusschen dezelven zich bevindend Secreet, wijk M. N°. 171 a, b, c.

De twee laatste perceelen zullen eerst ieder afzonderlijk en daarna in massa worden geveild en verkocht.

Breeder bij Billetten en nader onderrigt ten Kantore van den Notaris DE GRAAF te Utrecht.

(427) *.* Men zal op morgen Zaturdag den 10 December 1853, des namiddags ten 5 ure precies, in het Locaal van Verkoopingen achter St. Pieter te Utrecht, in het openbaar verkoopen: eene uitmuntende HOVENIERSPLAATS, waarin PAN- en STEENAARDE, gelegen te Utrecht in Catharijne, aan den straatweg naar Jutphaas, en bestaande in:

No. 1. Twee Huizen, met Koestallen en Achterhuizen, benevens Schuur, Boomgaard, Bouw- en Moesland, te zamen groot 1 B., 71 R. en 80 E. Met de helft in eene daarbij behoorende steeg; en

No. 2. Een perceel Bouw- en Moesland, groot 2 B., 1 R. en 71 E. naast het vorige perceel, en zijnde Erfpachtgoed op eene jaarlijksche uitkeering van *f* 12.—

Eerst afzonderlijk en daarna te zamen te veilen.

Voorts nog:

Een hecht sterk en weldoortimmerd HUIS, met Grond, groote Tuin, Kluiskelder, Werf met Schuur of Stookplaats, te Utrecht, aan de westzijde van de Oudegracht, tusschen de Wees- en Smeebruggen, op den hoek van de Brandsteeg, wijk B. no. 27, groot 3 R., 80 E. Te aanvaarden 1 Februarij 1854. De Apotheek, daarin sedert vele jaren uitgeoefend wordende, kan des verkiesende door den Kooper worden overgenomen.

Nader onderrigt te bekomen ten kantore van den Notaris DWARS.

---

(42) *.* De aankondiging van den Heer DUFFER BLOM, ten aanzien van mijn Apotheek, heeft geene betrekking op des Winkel met toebehooren, noch op de voorhanden zijnde Geneesmiddelen.

G. A. DE HAART.

(42) *.* Op morgen Zaturdag den 10 December 1853, des namiddags ten vijf ure precies, zal men aan het locaal van Verkoopingen binnen Utrecht, achter Sint Pieter publiek verkoopen:

Eene kapitale, hecht en sterk getimmerde HEERENHUIZINGE, met Erf, Grond en Tuin, binnen Utrecht aan de Kromme Nieuwegracht, wijk G. n°. 365, met Koetshuis en Stal voor vier paarden, uitkomende op het Pieters Kerkhof.

Bestaande de Huizinge in eene Vestibule, aan de regterzijde waarvan eene Suite van twee Kamers, rijk Behangen en Gestucadoord, en Schoorsteenen met moderne marmeren Mantels in dezelve; aan de linkerzijde eene Suite van drie Kamers, met Schoorsteen, gedeeltelijk Gestucadoord en Behangen, Keuken, twee kapitale Kelders; Boven vier Kamers, Behangen, Gestucadoord of Geplafonneerd met Stookplaatsen, [illegible] communicatie hebbende [illegible] Domestieken [illegible] kapitale Droogzolders en Vliering.

Breeder bij Billetten en nader onderrigt ten Kantore van de Notarissen STEVENS en [illegible] te Utrecht.

OESTERBERIGT.

(42) *.* Van H. KOENDERS, op de Vischmarkt bij de St. Maartensbrug heeft heden aangekregen, eene lading met Versch Gespeende OESTERS die groot vet en blank zijn, en tot verminderde prijzen. De Cor-Oesters van 5 voor 3 gulden, Oesters van *f* 2,00 voor *f* 1,50, en van *f* 1,50 voor *f* 1,00 en van *f* 1,00 voor de helft, verzoekende hiermede gunst en recommendatie.

---

(42) *.* Aan Heeren Inteekenaren is bezorgd en in alle Boekwinkels verkrijgbaar gesteld:

DE UTRECHTSCHE VOLKS-ALMANAK

VOOR 1854,

in *kartonnen band*, met het *Portret, in staal* gegraveerd, van den Heer Baron D'ABLAING VAN GIESSENBURG, lid van de 1e Kamer der Staten-Generaal voor onze provincie, en twee groote *Steendrukplaten*, voorstellende het *Plantsoen bij de Heerenstraat* en de *Tolsteegbarrière*.

De Almanak bevat een voorwerk van 72 bladzijden, behelzende o. a., Kalender, opgaven van Feest- en Marktdagen, Diensten van vervoer, Besturen, ook van Inrigtingen en Genootschappen, enkele Statiesche opgaven, enz.

Het Mengelwerk, 172 blads. groot, bevat de navolgende stukjes:

Tooverij, door L. E. BOSCH. Copie van een origineel briefje, medegedeeld door Dr. G. D. J. SCHOTEL. Mr. Dirck van Delff, door Dr. G. D. J. SCHOTEL. De Tolbarrière. — Aan de Tolsteegpoort. Een historisch tafereel uit de 16e eeuw, door V. De Manege te Utrecht, door G. W. BEGER. Ondersteuning door de prov. Utrecht aan de Waldenzen in 1655, door Dr. VERMEULEN. Plantsoen te Utrecht, door L. E. BOSCH. Een Hage-Preker 1566, door V. Memorie van de Troubelen in Nederland 1570 Utrecht 1 Junij 1853. *Prijs f* 1,20.

(42) *.* Te Utrecht zal op Zaturdag den 7 Januarij 1854, in het openbaar, ten overstaan van den Notaris Mr. H. A. R. VOSMAER, worden geveild:

I. Een hecht en weldoortimmerd kapitaal HEERENHUIS met Erf en Grond, overkluisde Kelders en Tuin, staande en gelegen te Utrecht in de Boothstraat, wijk H. n°. 597, ter grootte van 12 roeden 20 ellen; hebbende dit Heerenhuis BENEDEN zes groote Kamers, waaronder eene Zaal, allen net behangen en geverfd, van Marmeren Schoorsteen of Nis voorzien, gemakkelijke Trap midden in het Huis, leidende naar BOVEN; alwaar zeven meestal groote Kamers, bijna allen uitgang hebbende op een ruim en goed verlicht Portaal; — voorts een Mangel- en Strijkzolder, met Steenen bevloerd, twee Droogzolders over het geheele Huis, met Dienstbodenkamer, een Achterzolder boven de Keuken, waar de Achtertrap heen leidt, Wel- en Regenwaterspompen, sterke bekluisde Kelders met afgeschoten Wijn- en Provisiekelders; zijnde dit Huis van buitengewoon vele gemakken, Kasten en gerieflijkheden voorzien boven hetgeen gewoonlijk verlangd wordt; eindelijk een grooten, smaakvol aangelegden Tuin, ook met vele [illegible]

II. Een stuk welaangelegden TUIN, groot 5 roeden 86 ellen.

III. Een stuk TUIN met 3 gemetselde Bergplaatsen, Kippenhok en Bloemenbak, groot 3 roeden 34 ellen. Alles te aanvaarden 1° Mei 1854, en eerst afzonderlijk, daarna in massa te veilen.

Te bezigtigen des Dingsdags en Woensdags van 1 — 3 ure op een toegangbillet, ten kantore van den Notaris VOSMAER, te Utrecht, verkrijgbaar.

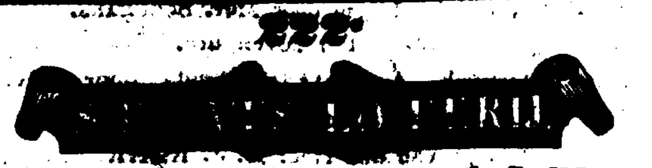
(42) *.* *MEN VERLANGT TE HUREN* 1 Mei 1854 voor twee Dames een BOVENHUIS van 5 Kamers, Keuken met Pomp, Secreet, Zolder en zoo mogelijk met Kelder; — franco opgave van prijs en stand aan het Bureau dezer Courant met brieven onder de lett. P.

TE ZIEN.

(42) *.* Zaturdag 10 December 1853 van 10 — 4 ure ten kantore van het Stads-Vendhuis aan de Mariaplaats te Utrecht de SCHILDERIJEN, welke aldaar Maandag 12 December, des voormiddags ten 10 ure zullen worden verkocht.

(42) *.* Bij den gekwalificeerden Kollecteur P. H. HAAWEBRINK te Utrecht zijn voor genoemde Loterij, waarvan de Eerste Klasse Maandag 19 December 1853 aanvang neemt te trekken, Heele en Gedeelten van Loten volgens bij plan verkrijgbaar.

(42) *.* Ten Kantore van J. P. KIPP, Choorstraat wijk D. No. 16, zijn voor genoemde Loterij heele en gedeelte van Loten te bekomen. De Trekking begint den 19 December 1853.

---

(42) *.* Wegens de VELE GOEDEREN die wij hier af hebben te leveren, is ons vertrek onherroepelijk bepaald tot den 15. [illegible]

Gouden Leeuw Oudkerkof Kleeder-Magazijn.

---

(42) *.* Het PUIKSPUIK van Eau de Cologne, wordt in onopgesmukte Fleschjes met de Handteekening en een afdruk der Fontein van JOH. MARIA FARINA, *gegenüber dem Neumarkt*, in onderstaande Depôts verkocht voor 50 c. en *f* 1 het Fleschje. Handteekening, Zegel en Etiquet van den Fabrikant zijn volgens de bepalingen der Wet, om ze voor namaking te beveiligen, bij de competente autoriteit gedeponeerd.

DOOFHEID kan genezen worden door Dr. PINTERS MAGNETISCHE OORPILLEN.

Het zijn kleine Pillen en in een Watje gerold, dat even als een gewoon Watje in het Oor gestopt wordt. Ze zijn door eenige der meest in aanzien staande Geneesheeren, hier te Lande onderzocht en aan Patiënten toegediend, met afwisselend, doch meestal goed succes.

Boekjes, waarin de wijze van gebruik en eenige andere bijzonderheden aangegeven zijn, worden mede in onderstaande Depôts gratis afgegeven.

Een Doosje, waarin 60 dezer Watjes, wordt voor *f* 2,50 verkocht.

Dr. F. M. FELDBERG in Weenen, betuigt, dat hij in zijn Praktijk Personen, die vele jaren Doof waren, daarmede genezen heeft, en dat iedere Doofheid daarmede genezen kan worden, als zij niet mede op de Wereld gebragt is, of niet ontstaan is [illegible] door inspuitingen eener [illegible]-oplossing, welke bij sommige Ziekten gebesigd wordt.

Amsterdam Verkoophuis

Utrecht T. UHLENBROEK.

„ L. J. R. BOSCH.

Wageningen, W. I. TIBOUT.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Meteorologisch Observatorium te Utrecht (Zonnenburg).

Dec.	Uren.	Wind-rigting.	kr.	Barom. bij 0°	Ther. F	Afwijk. d. temp.	Vochtigh.	Gev. regen	Aanmerkingen.
6	8	z.	0	763,39	33,1		0,98	0,2	Betrokk.; mist.
	2	z.	0	64,50	37,8	— 4.8	94	0	Zwaar bewolkt.
	10	zzw.	0	65,23	35.6		98	0	Betrokk.; nevel.
7	8	z.	0	65,82	33,6		100	0	Idem. Idem.
	2	zzw.	0	65,69	38,1	— 4.1	100	0	Idem. mist.
	10	wzw.	0	66,26	34,2		100	0	Id, zwaar mist

In No. 147. 5 Dec. 10 ure Kolom vochtigheid *staat* 95 *lees* 98.

AMSTERDAM 7 Dec. 1853.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld.	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$61\frac{13}{16}$	$61\frac{7}{8}$	$61\frac{3}{8}$
dito dito	3	„	$73\frac{5}{8}$		
dito dito	4	„	$92\frac{9}{16}$	$93\frac{1}{8}$	[illegible]
RUSLAND.					
Oblig. bij *Hope en Comp.*	5	pCt.	104		
Obligat. 1828 en 1829	5	„	$102\frac{1}{2}$	[illegible]	$102\frac{1}{2}$
Certificaten 1840	4	„	[illegible]		
dito *Stieglitz* N.	4	„	[illegible]		
dito Adm. te Lond.	$4\frac{1}{2}$	„	[illegible]		
[illegible]			$88\frac{1}{8}$		
POLEN.					
Obligatien	4	pCt.	$81\frac{3}{4}$		
SPANJE.					
Obligatien	1	„	$21\frac{5}{8}$	$21\frac{3}{4}$	$21\frac{11}{16}$
Binnenl. Schuld	3	„	$41\frac{3}{8}$	$41\frac{3}{8}$	$41\frac{7}{8}$
Amortisable			$4\frac{3}{4}$		
Bewijzen Coupons			$5\frac{3}{8}$		
OOSTENRIJK.					
Oblig. bij *Goll en Co.*	5	pCt.	[illegible]		
Oblig. Metaliek	5	pCt.	76	$76\frac{1}{8}$	
dito dito N.	5	„	$90\frac{7}{8}$	91	91
dito dito La B.	5	„	$90\frac{7}{8}$	91	91
dito dito	$2\frac{1}{2}$	„	$38\frac{9}{16}$		
BELGIË.					
Certific bij *Rotschild*	$2\frac{1}{2}$	„	$50\frac{3}{16}$		
PORTUGAL.					
Obligatiën	3	pCt.	$36\frac{3}{4}$	[illegible]	[illegible]
AMERIKA.					
Peru, Geldleening [illegible]		pCt.	[illegible]	$68\frac{1}{2}$	[illegible]
Venez., Oblig. 6 pCt. en [illegible]			[illegible]		
Grenada, Oblig.	$2\frac{1}{4}$	pCt.	[illegible]	$21\frac{1}{16}$	
Mexico, Obl. 1851 [illegible]	3		[illegible]	$25\frac{9}{16}$	
Noord-Amerik. Amst. Bank-[illegible]			[illegible]		

Gedrukt bij L. E. BOSCH en Zoon.

BIJVOEGSEL VAN DE UTRECHTSCHE COURANT VAN VRIJDAG 9. DECEMBER 1853.

's GRAVENHAGE 6 December.

Bij de opening van de algemeene beraadslagingen over het *zevende* hoofdstuk, betreffende de kosten voor de r. k. Eeredienst, heeft Z. E. de minister, met dit departement belast, in de eerste plaats het woord opgenomen en betoogd, dat de kerkgenootschappen geenszins als gewone genootschappen mogen worden beschouwd; — dat zij zijn instellingen van een meer verheven aard, die op eene meer bijzondere bescherming van den Staat aanspraak mogen maken: — dat hun zelfs bij de Grondwet eene dergelijke bescherming wordt toegekend en verzekerd, en dat, zoo de Staat der Kerk, die zich houdt binnen de palen der aan de wet verschuldigde gehoorzaamheid, bescherming verleent, de Staat ook weder vergoeding vindt in het streven van dezelve, ter bevordering van zedelijkheid, van deugd, en van gehoorzaamheid aan de wet en het openbaar gezag.

Vermits nu eene algeheele afscheiding van de Kerk van den Staat niet kan worden gedacht, moet er, volgens den minister, hoogen prijs worden gesteld op het bestaan eener goede verstandhouding tusschen beide, en wordt er een minister gevorderd, die zijne zorg geheel en al aan de bevordering daarvan kan toewijden. In tegenspraak met het door een der leden uit N.-Braband aangemerkte, als of het onderwerpelijke ministerie eene sinecure zoude zijn, heeft Z. E. betuigd, dat de laatste maanden hebben behoord tot de meest kommervolle van geheel zijn openbaar leven. Hij heeft verklaard, wel te willen gelooven, dat, als men de zaak als bijwerk beschouwt, een ministerie als het zijne eene sinecure kan heeten, en dat zoo welligt te voren de bedoelde belangen niet als bijwerk waren beschouwd, men minder onaangename gevolgen te betreuren zoude hebben gehad. Z. E. heeft te dien aanzien gemeend, te kunnen volhouden, dat het aan dit zijn begrip is toe te schrijven, dat men zich met kerkvoogden in verband heeft kunnen stellen en tot eene uitkomst heeft kunnen geraken, bij welke eene wenschelijk en volmaakt goede verstandhouding tusschen de Kerk en den Staat is bewerkt, zonder verkorting van de eer, de waardigheid en de zelfstandigheid van den Staat, en met eerbiediging van de gehoorzaamheid aan de wet; eene uitkomst, die welligt niet zou zijn verkregen, indien men de zaak als bijwerk had blijven beschouwen, en alzoo aanleiding geven tot het ontstaan van eenen toestand, uit welken de treurigste gevolgen zouden hebben kunnen voortvloeijen.

De heer *v. Eck* heeft de noodzakelijkheid van het bestaan van afzonderlijke departementen voor de Eerediensten bestreden, en heeft er op aangedrongen, dat alsnu zoude blijken, met overlegging van bescheiden, wat er is van de voorafgaande mededeeling der kerkelijke organisatie, welke door de leden van het vorig Bewind bepaaldelijk is, en nog wordt ontkend.

De heer *Storm* heeft eenige zijner gezegden, die, zoo hij meent, verkeerd zijn verstaan, toegelicht, en verklaard, dat hij met het gewagen van halve katholijken met bijoogmerken, geenszins een der tegenwoordige bewindslieden, maar wel personen, die veel vroeger in hoog gezag zijn gesteld geweest, heeft bedoeld.

De heer *Schimmelpenninck v. d. Oye*, heeft het bestaan van afzonderlijke besturen van de Eerediensten voor als nog noodig en aannemelijk geacht, vermits men er bij vervolg van tijd op terug kan komen. — Ook hij heeft aangedrongen op eene mededeeling, waaruit kan blijken, wat er is van de verklaring van den kardinaal *Antonelli*, dat de vroegere bewindslieden te voren kennis hebben gedragen van de plaats gehad hebbende regeling der bisschoppelijke hierarchie. — Hij heeft zich niet verklaard tegen het verleenen van bezoldiging aan de bisschoppen; hij meent zelfs dat dit noodzakelijk is, maar niet voor dat er een einde is gemaakt aan al de geschillen. Hij heeft te kennen gegeven, te vermoeden, dat dit het geval is, maar heeft toch gewenscht, dat de Kamer ook dienaangaande volledig mogt worden ingelicht.

Het antwoord des Ministers voor de zaken van R. Kath. eeredienst hield nagenoeg het volgende in. Z. Exc. verklaarde verbaasd te zijn geweest, van hetgeen hij in Rome gehoord en gezien heeft. O. a. noemt Z. Exc. den brief van den internuntius dd. 12 Januarij, inhoudende, dat hij, voldoende aan de door hem ontvangene bevelen vervat in de instructie van 30 Dec., aan de Ministers van Buitenl. zaken en R. Kath. Eeredienst op eene vertrouwelijke wijze kennis had gegeven van het bepaalde voornemen ter vestiging der bisschoppen en bepaaldelijk van het aartsbisdom van Utrecht, terwijl ook uit een brief aan den Ned. gezant te Rome van 9 Jan. blijkt, dat er last was gegeven tot eene dergelijke kennisgeving. — De minister verzekert, dat de brief van den gezant aan zijn ambts-voorganger medegedeeld is geweest, en dat de internuntius bij zijne kennisgeving aan het hof van Rome, als eene bijzonderheid daarbij heeft gevoegd, dat de Minister voor R. K. Eeredienst hem bij die gelegenheid had onderhouden, over de bezoldiging der bisschoppen en der vicarissen-generaal; — dat hetzelve ook ter kennis was gebragt van den toenmaligen minister van Binnenl. Zaken, dat deze almede geene bezwaren geopperd had, tegen de vestiging van 5 disdommen en een aartsbisdom te Utrecht, en dat de bedoelde mededeeling aan den laatstgem. minister had plaats gehad op verzoek van den Internuntius, door middel van een geacht persoon, en als eene nieuwstijding uit eene *zeer echte bron* ontleend. — Verder zegt de minister: dat hij in zijn departement de bevestiging heeft gevonden van hetgeen hij in Rome had vernomen; de Secretaris-Generaal, een man, aan wiens waarheidsliefde niet kan worden getwijfeld, heeft hem, minister verklaard, dat op een audientiedag de internuntius bij den vorigen minister is gekomen, iets wat dadelijk opzien baarde, daar het zeldzaam gebeurde, en dat de minister na den afloop hem dadelijk heeft medegedeeld, dat er vier bisschoppen en een aartsbisschop zouden worden benoemd, dat de minister toen heeft verklaard, geene bedenkingen daartegen te hebben, doch dat hij secretaris bezwaren van financiëlen aard had ingebragt, vermits hij geene kans zag om met de voor zijn departement aangewezen fondsen, in de kosten van eene dergelijke kerkel. organisatie te voorzien. Die bezwaren waren dadelijk aan den internuntius kenbaar gemaakt. Van deze besprekingen is eene nota aanwezig. — De minister geeft te kennen, dat hij niets anders openbaart dan hetgeen hij gelezen of uit den mond van geloofwaardige personen als waarheid vernomen heeft. Hij voegt er bij, dat bij het gesprek van den Internuntius met den minister van Buitenl. Zaken deze had gevraagd, of de gezant hem eene officiële mededeeling had te doen, en dat de gezant, meenende te bemerken, dat deze vraag met eenige drift werd gedaan, daarop had geantwoord, dat de minister wel binnen 6 weken zou vernemen, van welke aard de mededeeling was geweest, dat voor het overige, indien men de kanselarijën der vreemde gezantschappen kon raadplegen, men ook in dezelve de bewijzen zou vinden, dat van die zijde mededeelingen waren gedaan, en onze gezant te Rome, in zijne brieven van 22 Jan. daarvan kon gewagen, als van eene bekende zaak. — Verder beweerde Z. Ex. dat het hof van Rome onze regering niet had *misleid*; het had geene tijdige mededeeling beloofd: de Internuntius heeft die herhaaldelijk geweigerd. Men had Rome, onder voorwaarde van afschaffing van het concordaat, volledige vrijheid gegeven. Z. Ex. meent, dat men, wanneer men een anderen weg was ingeslagen, men Rome handerbaarder had gevonden. — Overigens heeft de minister verklaard, dat de kerkvoogden de wet op de kerkgenootschappen geenszins als onbeduidend hebben aangemerkt, maar als eene harde wet hebben beschouwd; — dat zij zich echter, om des vredes wille, daaraan hebben onderworpen, en Z. M. na den Raad van State te hebben gehoord, hunne standplaatsen heeft goedgekeurd (welke zijn voor het aartsbisdom van Utrecht, Haren; voor het bisdom van Haarlem, Sassenheim; voor dat van Breda, Hoeven; voor dat van Roermond, Roermond, en voor dat van 's Hertogenbosch, Haren.)

De heer *Dommer van Poldersveldt* merkt op, dat de minister hem heeft bedoeld, wanneer hij sprak van een geacht persoon, die zich betrekkelijk de zaak met den heer *Thorbecke* zou hebben in verband gesteld. Zij hadden echter toen over niets anders gesproken, dan over een gerucht, dat nopens de invoering der hierarchie toenmaals in omloop was.

De heer *Thorbecke* spreekt eerst breedvoerig over de afzonderlijke departementen van Eeredienst, en beweert dat die, vooral in de laatste 6 maanden tot moeijelijkheden, onaangenaamheden en bekommering hebben aanleiding gegeven. Vervolgens beantwoordt hij den min. voor R. Kath. Eeredienst, en stelt aan het licht, 1°. dat het bij deze aangelegenheid inderdaad niet te doen was, om de zaak zelve, betrekkelijk de besprokene mededeeling, maar om eenige namen van personen daarbij betrokken; 2°. dat de voorafgaande mededeeling, die door het vorige Gouvernement verwacht werd, niet enkel betrekking had over het getal Bisschoppen en op de zetels, maar op de wijze van afkondiging hier te lande, en 3°. dat, wanneer zoodanige mededeeling al een min gunstig advies van de Regering had uitgelokt, dan nog de bisschoppelijke hierarchie evenzeer had kunnen zijn ingevoerd, ja zelfs door de Regering moest wouden beschermd. Verder beweert Spr., dat, wil men volhouden, dat er geene belofte had plaats gehad, zulks het gevolg zoude zijn van een *misverstand*, betreffende een gesprek met den Internuntius, en dat het verwijt, als of hij, als minister van Binnenlandsche Zaken, eene mededeeling zoude hebben ontvangen, alleen betrekking kan hebben op een bijzonder gesprek met den heer *Dommer*, op den weg gehouden. De spreker doet het onredelijke uitkomen, dat men hem in de zaak heeft betrokken, en herhaalt, dat de kardinaal *Antonelli* in elk geval zich nimmer kan beroepen op *bepaalde bescheiden*.

De heer *v. Bosse* heeft te kennen gegeven, dat indien *misleiding* van het vorige Bewind te hard mogt klinken, men daarvoor in plaats kan stellen, dat het in dwaling was gebragt.

De heer *Strens* heeft bepaaldelijk verklaard, dat aan hem, als minister van de r. k. Eeredienst, geene mededeeling, in den zin van de nota van October, is gedaan, dat al wat daartegen wordt aangevoerd, als onwaarheid moet worden beschouwd, en dat er nimmer van een aartsbisdom is gesproken.

De heer *Groen* heeft gewezen op het gewigt der zaak voor de eer der natie en der nederlandsche staatslieden. Hij heeft verklaard, dat bezwaarlijk kan worden aangenomen, dat alles op een bloot misverstand zoude nederkomen. Hij heeft gevraagd, of de eerste indruk bij de Kamer en de natie niet verschillend is geweest van dien, welke het nu medegedeelde moet maken; — zoo ja, of de vorige ministers daartoe niet hebben medegewerkt, en met welken naam hun gedrag als dan bestempeld zou moeten worden.

Na nog eenige woordenwisseling is ook het *zevende* hoofdstuk, met 53 tegen 12 stemmen aangenomen. *Tegen* hebben gestemd de heeren *Storm*, *Westerhoff*, *de Man*, *Thorbecke*, *v. Hoëvel*, *Hugenholtz*, *Hengst*, *v. Bosse*, *v. Eck*, *Reinders*, *v. d. Veen* en *Zijlker*.

'S GRAVENHAGE 7 December.

Heden zijn in de Tweede Kamer de beraadslagingen geopend over het *achtste* hoofdstuk der staats-begrooting, betreffende de kosten voor de zeemagt.

De heer *v. Franck* heeft gewezen op den steeds verachterenden toestand van het materieel der scheepsmagt, waarvan de waarde, in 24 jaren, van 22 tot $14\frac{1}{2}$ millioen is teruggegaan. Hij heeft geoordeeld, dat men, op dien weg voortgaande, een tijd zal beleven, in welken geene bruikbare schepen meer voorhanden zullen zijn. Hij meent, dat er dringende noodzakelijkheid bestaat, om, door het verstrekken van de noodige gelden, daarin te voorzien, en hij heeft zijne hoop te kennen gegeven, dat de Kamer hem, bij den gunstigen toestand van 's Rijks geldmiddelen, daarin zal ondersteunen.

Ook de heer *Rijk* heeft gemeend, dat de Marine is beknibbeld en daardoor verachterd. Hij heeft op het verledene gewezen, en ook op hetgeen hij deswegens in geschriften heeft bekend gemaakt, en heeft verklaard, de begrooting te zullen aannemen, maar met de betuiging, dat het eenige middel, om de Marine aan hare bestemming te doen beantwoorden, gelegen is in het verstrekken van meer geld voor dat onderwerp.

De heer *Hugenholtz* heeft beweerd, dat het materieel niet zoo zeer verachterd is, als men voorgeeft; — dat in vergelijking met 1847 de waarde der schepen is verhoogd; — de werven beter zijn voorzien, en men thans, met minder geld, meer doet. De spreker heeft gemeend, dat er vroeger geene tonnen, maar millioenen zijn vermorst; — doch heeft verklaard, dat hij op dit vroeger gebeurde niet verlangt terug te komen. Hem is toegeschenen, dat bij het gebrek aan scheepstimmerlieden, het meerder te besteden voor het materieel zoude dienen ter aanvulling der magazijnen; — dat hij dit niet kan goedkeuren, en liever de active zeemagt zoude vermeerderen, die, naar zijn inzien, nog niet aan de behoefte voldoet. — Indien de minister kan verzekeren, dat hij denzelfden weg zal volgen, die nu sedert de drie laatste jaren is gevolgd, zal hij zich voor de begrooting verklaren.

De heer *v. d. Brugghen* heeft de begrooting van den zedelijken kant beoordeeld, en gevraagd of men, bij de oprigting van een Zeemanshuis, op ondersteuning van 's Rijkswege zoude kunnen rekenen, en of er wel behoorlijke zorg wordt gedragen voor godsdienstig onderwijs en godsdienstigen bijstand op 's Rijks schepen.

In antwoord op den heer *Hugenholtz*, heeft de heer *Rijk* verklaard, dat hetgeen voor 1848 is gebeurd, in 't minst niet met een sluijer behoeft bedekt te worden; — dat er toen evenzeer eerlijke lieden waren, als thans; — en aan den heer *v. d. Brugghen* heeft hij de verzekering gegeven, dat er behoorlijk voor het maatschappelijk en godsdienstig onderwijs aan boord der schepen wordt gezorgd.

De heer *Rochussen* heeft te kennen gegeven, dat de bezwaarlijke dienst onzer zeemagt in de O.-Indien met ijver, trouw en beleid wordt verrigt; dat daden daarvoor spreken, als, onder anderen, de beteugeling der zeeroverij in de

wateren, waar de nederlandsche zeemagt de politie uitoefent; 't geen elders, waar anderen daartegen behooren te waken, het geval niet is. De spreker heeft aangedrongen op het daarstellen van meer kustlichten in de O.-Indische wateren, en op de verbetering van de haven van Samarang.

De heer *Dirks* heeft aangedrongen op het grondwettig beschikbaar stellen van een deel der militie, ten behoeve van de Marine, ten einde altijd eene kern van bruikbaar scheepsvolk, zoo voor 's Rijks dienst, als voor de koopvaardijvloot, te erlangen.

Bij het vervolg der beraadslagingen heeft de heer *van Hoëvell* den heer *Hugenholtz* dank gezegd voor zijne geruststellende getuigenis, ten aanzien van den toestand der Marine, en doen opmerken, dat de heer *Rijk*, bij zijn antwoord, zijne vorige gezegden niet heeft herhaald.

De heer *v. Goltstein* heeft zich bezwaard betoond over de strekking, die hij meent te bespeuren, ter verhooging der uitgaven.

Bij de verdediging van het hoofdstuk heeft de minister te kennen gegeven, dat bij hem de bemanning zwaarder weegt, dan het materieel, en dat hij er zich op toe zal leggen, om het corps zee-officieren, ter zake van de zoo zware dienst in de O. Indien, te versterken. Hij heeft intusschen ook verklaard, dat, met de tegenwoordige middelen, niet in de noodzakelijke verhouding kan worden voorzien. Z. E. heeft verder gewezen op het bezwaar om, zoolang de militie daartoe niet kan worden aangewend, uithoofde der geringe bezoldiging, schepelingen te erlangen.

Z. Exc. heeft verzekerd, het materieel gaande weg te zullen verbeteren.

Wat het zeemanshuis betreft heeft de minister weinig of geene ondersteuning kunnen toezeggen.

Over 't algemeen heeft de minister zeer aangedrongen op eene trapsgewijze verhooging, uitbreiding van activiteit en eigen opleiding tot vermeerdering der bemanning.

Ten slotte is het *achtste* hoofdstuk met 41 tegen 19 stemmen aangenomen. *Tegen* hebben gestemd de heeren *Storm*, *v. Bosse*, *v. Wintershoven*, *Strens*, *de Berg*, *v. Goltstein*, *ten Cate*, *v. Hoëvell*, *Hugenholtz*, *Jespers*, *Dommer*, *Westerhoff*, *Reinders*, *Boeije*, *v. Nispen*, *S. v. 's Gravesande* en *v. Amerongen*.

Daarna zijn de beraadslagingen geopend over het *negende* hoofdstuk, Lt. A, betreffende de openbare schuld. Deze zullen morgen worden vervolgd, en wel over een amendement, 't welk door den heer *v. Bosse* is voorgesteld, ter verhooging van het cijfer voor de amortisatie.

— In de op heden gehouden zitting der Eerste Kamer zijn aangenomen de beide wets-ontwerpen tot vaststelling van uitgaven, wegens verstrekkingen voor de dienst van 1853, betreffende de departementen van Marine en van Oorlog. — Van de Tweede Kamer zijn ontvangen de hoofdstukken V, VI en VIII der begrooting. — Voorts zijn door de commissien verslagen uitgebragt aangaande eenige wetsvoordragten, waarover zaturdag aanstaande zal worden beraadslaagd.

— Bij de Tweede Kamer is ingekomen het ontwerp van wet ter regeling van het Armbestuur, bevattende 78 artt. De voornaamste artikelen zijn:

Art. 1. Instellingen van weldadigheid, in den zin dezer wet, zijn die welke armenverzorging, in of buiten gestichten, voortdurend ten doel hebben. Instellingen uitsluitend bestemd tot het voorkomen van armoede, worden door deze wet niet beheerscht.

Art. 2. De wet onderscheidt: *a.* Staats-, provinciale of gemeente-instellingen, door de burgerlijke overheid geregeld en van harentwege bestuurd; *b.* instellingen eener kerkelijke gemeente, bestemd voor de armen eener bepaalde godsdienstige gezindte, en van wege die kerkelijke gemeente geregeld en bestuurd; *c.* instellingen door bijzondere personen of door bijzondere, niet-kerkelijke, vereenigingen geregeld en bestuurd; *d.* instellingen van gemengden aard.

Art. 7. De bepalingen betreffende de inrigting en het bestuur der instellingen, onder litt. *b* en *c* van art. 2 vermeld, worden door hare bestuurders aan het bestuur der gemeente, waar zij zijn gevestigd, medegedeeld.

Art. 10. De besturen van alle instellingen van weldadigheid doen jaarlijks, binnen den daarvoor door den Minister van Binnenl. Zaken aangegeven termijn, en in den door dezen voor te schrijven vorm, ten behoeve van het verslag bij art. 195 der Grondwet bedoeld, aan het gemeentebestuur opgave van het getal der door hen ondersteunden of verpleegden; van het beloop hunner uitgaven voor beheer en voor onderstand van allerlei aard, en van dat hunner inkomsten door collecten, inschrijvingen of andere vrijwillige bijdragen en subsidiën. De besturen der burgerlijke en gemengde instellingen doen daarenboven alle verdere opgaven, door de Regering noodig geacht.

Art. 11. De bestuurders, die niet voldoen aan het voorschrift van art. 10, worden, elk voor het geheel, met geldboete van 25 tot 100 gulden gestraft. Tegen den bestuurder, die bewijst het zijne te hebben gedaan, om aan het voorschrift gevolg te geven, wordt geene veroordeeling uitgesproken.

Art. 13. Openbare inzameling van gelden ten behoeve van instellingen van weldadigheid, bij wege van collecte, inschrijvingen of op eenige andere wijze, heeft niet plaats dan nadat daarvan, minstens drie maal 24 uren te voren, schriftelijk kennis zij gegeven aan het gemeentebestuur. Het gemeentebestuur kan de inzameling stuiten.

Art. 15. De beschikbare gelden dier instellingen worden belegd, door aankoop van inschrijvingen in een der grootboeken der Nederlandsche schuld. Zij kunnen, na verkregen goedkeuring van Gedep. Staten, ook worden belegd door aankoop van onroerende goederen of in rentegevende schuldbrieven.

Art. 20. De ondersteuning der armen wordt, behoudens de verdere bepalingen dezer afdeeling, overgelaten aan de kerkelijke en bijzondere instellingen van weldadigheid.

Art. 21. Geen burgerlijk bestuur verleent onderstand aan armen dan na zich, voor zooveel mogelijk, te hebben verzekerd, dat zij dien niet van kerkelijke of bijzondere instellingen van weldadigheid kunnen erlangen.

Art. 25. De gemeenteraad stelt, in December van elk jaar, vast het maximum van den onderstand, dat gedurende het volgende jaar, naar gelang van het jaargetijde, de sterkte der gezinnen, de leeftijden en de ligchaamskrachten kan worden verstrekt aan de armen, wier aanvraag krachtens art. 22 is ingewilligd, en die niet in godshuizen worden opgenomen.

Art. 27. De burgerlijke gemeente waartoe, bij het ontstaan der behoefte, de plaats behoort waar de arme is geboren, is zijn domicilie van onderstand.

Art. 28. Indien iemand in eene gemeente is geboren uit ouders, die er niet woonden, wordt hij geacht geboren te zijn in de gemeente waar de vader of moeder, tijdens de geboorte woonde. Enz.

Art. 30. Vreemdelingen die bij het ontstaan van behoefte niet in de termen verkeeren, om over de grenzen te worden uitgeleid, hebben domicilie van onderstand in die gemeente waarin zij op dat tijdstip het laatst 4 achtereenvolgende jaren hebben gewoond, zonder genot van onderstand uit fondsen tot ondersteuning van armen bestemd. Enz.

Art. 33. Armen, wier domicilie van onderstand niet is te vinden, zijn bij het Rijk armlastig. Enz.

Art. 41. De onderstand door burgerlijke besturen krachtens art. 28 aan armen verstrekt, elders dan ter plaatse van het domicilie van onderstand, ook hangende het onderzoek naar dat domicilie, wordt, des gevorderd tot een billijk bedrag, nimmer te bovengaande het maximum bij art. 25 vermeld, van wege het domicilie van onderstand teruggegeven, indien de verstrekking onvermijdelijk is geweest. Daarvan moet blijken bij een met redenen omkleed besluit van den burgemeester der gemeente, waar de arme verblijft.

In de algem. beschouwingen komt 't volgende voor:

De Regering heeft, met al de aandacht die het hooge gewigt van het onderwerp vordert, overwogen hetgeen is voorgevallen ten aanzien der vroeger voorgedragene ontwerpen van wet op het armbestuur.

Het meest belangrijke vraagstuk, dat daarbij uit verschillende oogpunten is beschouwd en met de meeste naauwkeurigheid is onderzocht en behandeld, is zonder twijfel dit: of en in hoe ver de bepalingen der wet van toepassing moeten zijn op de kerkelijke en bijzondere instellingen van weldadigheid.

De Regering aarzelt niet hare overtuiging uit te spreken, dat de vroeger aangeboden wets-ontwerpen daaromtrent verder zijn gegaan dan de aard der zaak medebrengt.

Het eenige wat de Grondwet zeker heeft gewild, is dat het armbestuur bij de wet anders en beter zou worden geregeld dan in 1848 het geval was.

De geest der Grondwet brengt mede, dat de Kerk zich zoo vrij bewege, als met de regten en verpligtingen van het Staatsgezag bestaanbaar is.

Tot de onderwerpen welke behooren tot het gebied der Kerk, moet, zonder twijfel, worden gebragt het verzamelen en uitdeelen der giften, die uit het beginsel van godsdienstige liefdadigheid worden bijeengebragt.

Nu moge men verschillend denken over de meerdere of mindere doelmatigheid van de wijze, waarop de Kerk dit gewigtig gedeelte harer roeping vervult, men moge zich zelfs overtuigd houden, dat daarin verbeteringen noodig zijn, — dit alles kan de zaak niet van aard doen veranderen, noch den Staat de bevoegdheid geven, de taak der Kerk over te nemen, of haar te noodzaken hare inzigten aan de zijne ten offer te brengen; en dat wel te minder, daar niet de Staat, maar alleen de Kerk invloed kan uitoefenen op het bijeenbrengen der middelen tot kerkelijke armverzorging die geheel vrijwillig zijn, en tot het bijdragen van welke de wetgever niemand kan verpligten.

Daarom is de Regering van oordeel, dat zij de aan haar opgedragen zorg voor het armbestuur niet beter kan vervullen dan door zoodanige wettelijke bepalingen voor te stellen als het meest kunnen bijdragen, om de bron der kerkelijke armverzorging op de mildste wijze te doen vloeijen, opdat het getal armen, dat hulp buiten de Kerk zoekt, tot het geringst mogelijke worde beperkt.

Lettende op de denkbeelden die de Nederlandsche natie, met betrekking tot dit onderwerp, beheerschen, is de Regering van oordeel, dat men mag verwachten, dat de bijdragen ruimer zullen zijn wanneer de Kerk in de beschikking daarover vrij is, dan wanneer zij daarin door den wetgever aan banden wordt gelegd.

Van deze beschouwingen uitgaande, meent de Regering, dat de wet, met opzigt tot de kerkelijke en bijzondere instellingen van weldadigheid, geene andere verbindende bepalingen behoort te bevatten dan die, welke noodig zijn, om de Regering in staat te stellen kennis te verkrijgen van het bestaan en de werking dier instellingen, zonder welke zij niet kan voldoen aan hare verpligting om die aanhoudende zorg aan het armbestuur, dat tot haar gebied behoort, te wijden, welke de Grondwet voorschrijft.

Die instellingen worden dan ook in het bijgaand wetsontwerp slechts verpligt tot mededeeling van hare inrigting en haar bestuur (art. 7); om, zoo het doel eener instelling is vervallen, het gebruik harer bezittingen en inkomsten tot eene andere, aan de laatst bekende zoo nabij mogelijk komende, bestemming te regelen (art. 9); tot het doen der opgaven, welke voor de Regering onmisbaar zijn, om den toestand van het armwezen te beoordeelen, en een volledig verslag, zoo als bij art. 195 der Grondwet bedoeld wordt, op te maken (artt. 10 en 11); tot het opgeven, des gevraagd, der personen, welke door haar worden ondersteund (art. 12); tot voorafgaande kennisgeving van openbare inzameling van gelden, met uitzondering van collecten in kerkgebouwen bij de uitoefening der openbare eeredienst, en van die voor instellingen eener kerkelijke gemeente, enkel aan de huizen van de edematen dier gemeente (art. 13); tot het doen blijken, zoo zij subsidie uit burgerlijke fondsen verlangen, der noodzakelijkheid daartoe (artt. 19 en 60).

Het ondersteunen van armen is een zedelijke, geen burgerlijke pligt. In beginsel mag ieder, die ondersteuning behoeft, haar vragen aan zijne medemenschen. Die natuurlijke bevoegdheid wordt echter beperkt door de behoeften eener geregelde zamenleving in den Staat, want onbeperkte bevoegdheid tot vragen wordt bedelarij. Deze is gevaarlijk voor de orde en rust in den Staat. De Staat is verpligt tegen dat gevaar te waken, en dus eene politiezorg uit te oefenen met opzigt tot de armoede. De beperking der natuurlijke bevoegdheid tot vragen heeft plaats ten opzigte dergenen, bij wie de arme zich aanmeldt. Het aanwezen van instellingen, bestemd tot het verleenen van onderstand, brengt mede, dat het vragen aan deze worde toegestaan. Het vragen aan bijzondere personen, waar dit het karakter van bedelarij aanneemt, moet daarentegen verboden blijven. Uit die door den Staat opgelegde beperking der natuurlijke bevoegdheid tot vragen, vloeit, als onvermijdelijk gevolg, voort, dat de Staat moet aanwijzen, bij welk van, van zijnentwege bestaand bestuur, de arme zich kan aanmelden.

Ondersteuning van Staatswege kan en behoort echter in den regel niet anders te geschieden, dan wanneer de arme geen onderstand van elders kan erlangen en niet in staat is voor zich zelven te zorgen. Evenzeer als een bijzonder persoon ondersteuning aan armen kan weigeren of verleenen, kan ook van Staatswege de aanvrage der armen worden afgeslagen of toegestaan.

Onder de vele moeijelijke punten, die zich bij het ontwerpen eener wet op het armbestuur aanbieden, staat ook de vraag op den voorgrond, welke bepalingen zij moet bevatten met opzigt tot de subsidien uit de fondsen van burgerlijke gemeenten, aan instellingen van weldadigheid te verleenen. Gewis zijn aan het subsidiestelsel zwarigheden van onderscheiden aard verbonden. Het is echter meer dan twijfelachtig, of in den toestand, waarin men zich te dezen aanzien sedert een lange reeks van jaren hier te lande bevindt, de subsidien geheel kunnen worden afgeschaft. Indien men hierop niet bevestigend durft antwoorden, moet de wetgever zoodanige voorschriften daaromtrent geven, als strekken kunnen om te doen blijken, dat de subsidien niet anders dan als noodzakelijk kwaad beschouwd, en zooveel mogelijk beperkt behooren te worden. Daartoe is het raadzaam alles te vermijden, waaruit eenigerhande verpligting voor de gemeente-besturen tot het verleenen van subsidie zou kunnen worden afgeleid; voor te schrijven wat die besturen moeten in acht nemen, om subsidien te kunnen verleenen, en aan Gedeputeerde Staten op te dragen, toe te zien, dat [illegible] niet dan bij volstrekte onvermijdelijkheid worden verleend of verhoogd, en de maatregelen te nemen waartoe die collegien bevoegd zijn, om de vermindering er van te bevorderen.

Alles wat betreft het qualificeren van het feit van bedelarij en landlooperij en het weren en bestraffen daarvan behoort tot het gebied van het Wetboek van Strafregt. Daarentegen kan, naar de meening der Regering, de wet op het armbestuur de regels vaststellen, naar welke in de bedelaars-gestichten de tuchtiging mag geschieden. Zoo ook dient zij te bepalen, door wie de kosten der verpleging in die gestichten moeten worden gedragen, waaromtrent in de laatste tijden twijfel is gerezen, welken de wet behoort op te heffen. In overeenstemming met dezen gang van denkbeelden, is het ontwerp van wet verdeeld.

Na dit algemeen overzigt van het wets-ontwerp, wordt nu in de Memorie overgegaan tot de toelichting der daarin vervatte bijzondere bepalingen, ook met het oog op den inhoud van het Voorloopig Verslag der Commissie van Rapporteurs uit de vorige Tweede Kamer, betreffende het laatstvorige wets-ontwerp.

UTRECHT, bij L. E. BOSCH en Comp.